13340 ـ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ناماز ئوقۇش قائىدىسى

سۇئال

بىزگە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ناماز ئوقۇش سۈپەتلىرىنىڭ ھەممە ئەھۋالىنى ئوچۇق چۈشەندۈرۈپ قويۇشۇڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن؟.

ئىخچام جاۋاپ

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام نامازغا تۇرغاندا، ئۆزە تۇرغان ھالەتتە قىبلىگە يۈزلىنەتتى، ئاندىن: ئاندىن ئاللاھۇ ئەكبەر: دېگەن سۆز بىلەن نامازنى باشلايتتى، ئاندىن پاتىھە سۈرىسىنى ئوقۇيتتى ۋە يەنە بىر سۈرىنى ئوقۇيتتى، ئاندىن رۇكۇ قىلاتتى، ئاندىن رۇكۇدىن سۈلبىنى تۈز قىلاتتى، ئاندىن ئىككى قولى بىلەن سەجدىگە باراتتى، ئاندىن سەجدىدىن بېشىنى كۆتۈرەتتى، ئاندىن ئىككىنچى سەجدىنى قىلاتتى، ئاندىن ئىككى قولى بىلەن زېمىنغا تايىنىپ ئورنىدىن تۇرۇپ ئىككىنچى رەكەتكە ئۆتەتتى.

تەپسىلى جاۋاپ

تۆۋەندە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ناماز ئادا قىلىش سۈپىتىنى تەپسىلى چۈشەندۈرۈش ئارقىلىق، ھەر بىر مۇسۇلمان ئۆچۈن ئۆزىنىڭ نامىزىنى پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ سۈننىتى مۇۋاپىق ئادا قىلىش ئۆچۈن قانداق قىلىش كېرەك بولىدىغانلىقىنى بايان قىلىمىز.

ـ قىبلىگە يۈزلىنىش.

1- مۇسۇلمان پەرز ياكى نەپلە بولسۇن ھەرقانداق نامازغا تۇرغاندا قەيەردە بولسا قىبلىگە يۈزلىنىدۇ، بۇ نامازنىڭ ئاساسلىق پەرزىدۇر، ناماز پەقەت قىبلىگە يۈزلىنىش بىلەن ئادا تاپىدۇ.

2-قاتتىق ئۇرۇش بولاۋاتقاندا، قورقۇنچ نامىزى ئوقۇغان ئەسكەرلەردىن قىبلىگە يۈزلىنىش تەلەپ قىلىنمايدۇ.

ـكېسەل، كېمىدە، پاراخوتتا، ماشىنىدا ياكى ئايروپىلاندا كىتىۋاتقان كىشىلەر نامار ۋاقتىنىڭ چېقىپ كېتىشىدىن ئەنسىرىگەندە، ئۇلاردىن قىبلىگە يۈزلىنىش ساقىت قىلىنىدۇ.

ـنەپلە ياكى ۋېتىر نامىزى ئوقۇغان كىشى ئۇلاغقا مىنىپ ياكى باشقا قاتناش ۋاستىلىرىدا كېتىۋاتقاندا، مۇمكىن بولسا نامازغا تەكبىر ئېيتىدىغان ۋاقىتتا قىبلىگە يۈزلىنىش ياخشى بولىدۇ، ئۇنىڭدىن كېيىن قايسى تەرەپكە يۈزلەنسە بولىدۇ.

3-كەبنى كۆرۈپ تۇرغان ھەر قانداق كىشىنىڭ كەبنىڭ ئۆزىگە يۈزلىنىشى ۋاجىپ بولىدۇ، كەبنى كۆرمىگەن كىشىلەر بولسا كەبنىڭ تەرىپىگە يۈزلىنىدۇ.

ـ خاتالىشىپ قىبلىنىڭ غەيرىگە يۈزلىنىپ نامان ئوقۇغان كىشىنىڭ ھۆكمى.

4-ئەگەر ھاۋا بۇلۇتلۇق بولۇپ ياكى قىبلىگە يۈزلىنىش ئۈچۈن كۆپ تىرىشچانلىق قىلغاندىن كېيىن خاتالىشىپ قىبلىنىڭ غەيرىگە يۈزلىنىپ نامان ئوقۇغان كىشىنىڭ نامىزى دۇرۇس بولىدۇ، ئۇ نامازنى كېيىن قايتىدىن ئادا قىلىش كېرەك بولمايدۇ.

5-ئىنسان نامان ئوقۇۋاتقاندا، ئىشەنچىلىك بىر كىشى كېلىپ قىبلىنىڭ تەرىپىنى خەۋەر بەرگەن بولسا، دەرھال قىبلىگە يۈزلىنىشى كېرەك بولىدۇ، نامىزى سەھىھ بولىدۇ.

قىيامدا تۇرۇش.

6-نامازنى ئۆرە تۇرۇپ ئوقۇش ۋاجىپ بولىدۇ، بۇ نامازنىڭ ئاساسلىق بىر پەرزىدۇر. لېكىن قاتتىق ئۇرۇش بولاۋاتقاندا قورقۇنچ نامىزى ئوقۇغانلار ئۇلاغدا ئوقىسىمۇ بولىدۇ، ئۆرە تۇرۇشتىن ئاجىز كەلگەن كېسەل ئولتۇرۇشقا قادىر بولسا ئولتۇرۇپ ئوقۇيدۇ قادىر بولالمىسا يېتىپ ئوقۇسا بولىدۇ، ئۇلاغقا مېنىپ كېتىۋېتىپ نەپلە نامان ئوقۇسا بولىدۇ، ئولتۇرۇپ ئوقۇسىمۇ بولىدۇ، رۇكۇ ۋە سەجدىنى بىشى بىلەن ئىشارەت قىلىدۇ، كېسەلمۇ رۇكۇ، سەجدىنى ئىشارەت بىلەن قىلىدۇ، سەجدىنى رۇكۇدىن پەسرەك قىلىدۇ.

7-ئولتۇرۇپ نامان ئادا قىلغۇچىنىڭ سەجدە قىلىش ئۈچۈن زېمىنغا بىر نەرسىنى قويۇشى توغرا بولمايدۇ، بىز يۇقىرىدا زىكىر قىلغاندەك، زېمىنغا بۋاستە پىشانىسىنى قويۇشقا قادىر بولالمىسا، سەجدىنى رۇكۇدىن پەسرەك قىلىدۇ.

ـ كېمە ۋە ئايرۇپىلاندا نامان ئوقۇش.

8- كېمىدە شۇنداقلا ئايرۇپىلاندا پەرز نامان ئوقۇش دۇرۇس بولىدۇ.

9-كېمە ۋە ئايرۇپىلاندا ئۆرە تۇرۇپ نامان ئوقۇغاندا يىقىلىپ چۈشۈشتىن ئەنسىرسە ئولتۇرۇپ نامان ئوقۇسىمۇ بولىدۇ.

10-ياشىنىپ قالغانلىق ياكى بەدىنى ئاجىزلىق سەۋەبىدىن ھاسىغا ياكى تۈرۈككە يۆلىنىۋالسا دۇرۇس بولىدۇ.

ـ نامازدا ئۆرە تۇرۇش بىلەن ئولتۇرۇشنىڭ ئارىسىنى جۇغلاش.

11-كېچىدە نامان ئوقۇغاندا ئۆرە تۇرۇپ ياكى ئۈزۈر بولمىسىمۇ ئولتۇرۇپ نامان ئوقۇش دۇرۇس بولىدۇ، ئۆرە تۇرۇش بىلەن ئولتۇرۇشنىڭ ئارىسىنى جۇغلىسىمۇ بولىدۇ، نامازنى ئولتۇرۇپ ئوقۇپ قىرائەت قىلىپ رۇكۇغا ئاز قالغاندا ئورنىدىن تۇرۇپ

قالغان ئايەتنى ئۆزە تۇرۇپ تاماملاپ ئاندىن رۇكۇ-سەجدە قىلىپ ئاندىن ئىككىنچى رەكەتتىمۇ شۇنىڭغا ئوخشاش قىلسا بولىدۇ.

12-ئولتۇرۇپ نامان ئوقۇغاندا چازانە قۇرۇپ ياكى قايسى شەكىلدە راھەت ئولتۇرسا شۇ شەكىلدە نامان ئادا قىلسا بولىدۇ.

-پۈتىدىكى ئاياغنى سالماي نامان ئوقۇش.

13-ئاياغ بىلەن نامان ئوقۇش دۇرۇس بولغاندەك، يالاڭ ئاياغ نامان ئوقۇشمۇ دۇرۇس.

14-ئەڭ ياخشىشى بىر قېتىم ئاياغ بىلەن يەنە بىر قېتىم يالاڭ ئاياغ نامان ئوقۇش كېرەك، قايسى ھالەتتە نامان ئوقۇش ئاسان بولسا شۇنى قىلسا بولىدۇ، نامان ئۆچۈن ئاياغنى كىيمەن ياكى چېقىرىمەن دەپ ئاۋارە بولۇش كېرەك بولمايدۇ، بەلكى يالاڭ ئاياغ بولسا شۇ بويۇنچە، ئاياغ كەيگەن بولسا شۇ بويۇنچە نامان ئوقۇسا بولىدۇ، لېكىن تاسادىپى ئىش بولسا ئۇنىڭغا كۆرە بولىدۇ.

15-ئەگەر ئايىغىنى سېلىپ نامان ئوقۇغاندا ئاياغنى ئوڭ تەرىپىدە قويماسلىق، سول تەرىپىدە نامان ئوقۇيدىغان كىشى بولمىسا سول تەرىپىدە قويۇش، ئەگەر سول تەرەپتىمۇ نامان ئوقۇۋاتقان كىشى بولسا، ئىككى پۇتىنىڭ ئارىسىدا قىلىش كېرەك، بۇنىڭدا ئاياغنى ئالدىدا قويماسلىققا ئىنچىكە ئىشارەت بار، بۇ ئەدەپكە كۆپچىلىك مۇسۇلمانلار رىئايە قىلمايۋاتىدۇ، ئۇلارنى ئايىغى بىلەن نامان ئوقۇۋاتقانلىقىنى كۆرسىز، بۇنىڭ توغرا ئىكەنلىكىگە پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامدىن ھەدىس كەلگەن.

-مۇنبەرنىڭ ئۈستىدە نامان ئوقۇش.

16-ئىمامنىڭ كىشىلەرگە نامازنى تەلىم بېرىش ئۆچۈن مۇنبەرگە ئوخشاش ئۈستۈن جايدا تۇرۇپ نامان ئوقۇشى توغرا بولىدۇ، نامازغا تەكبىر ئېيتىدۇ، قىرائەت قىلىدۇ، شۇ ھالىتىدە رۇكۇ قىلىدۇ، ئاندىن كېيىن كەينىگە يېنىپ مۇنبەرنىڭ ئەسلىدىكى يەرگە سەجدە قىلىدۇ، ئاندىن يەنە مۇنبەرگە چىقىپ بىرىنچى رەكەتتە قىلغانىنىڭ ئوخشىشىنى قىلىدۇ.

-سترە قويۇپ ۋە ئۇنىڭغا يېقىن تۇرۇپ نامان ئادا قىلىش ۋاجىپ بولىدۇ.

17-پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامدىن سترە توغرىسىدا بايان قىلىنغان ھەدىس ئومۇم بولغانلىقى ئۆچۈن، نامان ئادا قىلغۇچى چوڭ بولسۇن ياكى كىچىك بولسۇن مەسچىتتە بولسۇن ياكى باشقا جايلاردا بولسۇن ئالدىدا سترە قويۇپ نامان ئوقۇش ۋاجىپ بولىدۇ. پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «سترە قويۇپ نامان ئوقۇغىن، ئالدىڭدىن ھېچ كىشىنىڭ ئۆتىشىگە يول قويمىغىن، ئەگەر ئۇنىماي ئۆتمەكچى بولسا، سەنمۇ ئۇنىڭ ئۆتۈشىگە يول قويمىغىن، چۈنكى ئۇنىڭ بىلەن شەيتان بىللىدۇر».

18-پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام بۇيرىغانلىقى ئۆچۈن سترىگە يېقىن تۇرۇش ۋاجىپ بولىدۇ.

19-پەيغەمبەر ئەلەيهىسسالامنىڭ سەجدە قىلىدىغان ئورنى بىلەن نامازغا تۇرغان يۈزلىنىدىغان تامنىڭ ئارىلىدا بىر قوي ئۆتكىدەك ئورۇن قالاتتى، شۇنداق قىلغان كىشى سترىگە يېقىن بولغان بولىدۇ، مەن دەيمەنكى: بۇنىڭغا كۆرە ھازىر سۇرىيەدە بولسۇن ياكى باشقا دۆلەت-رايۇنلاردا بولسۇن، كىشىنىڭ مەسچىتنىڭ تېمىدىن ياكى تۆۋرۈكلىرىدىن يىراق تۇرۇپ، مەسچىتنىڭ ئوتتۇرىدا نامان ئادا قىلىشلىرىغا قاراپ، ئۇلارنىڭ پەيغەمبەر ئەلەيهىسسالامنىڭ بۇيرىقى ۋە ئەمەلى ھەرىكىتىدىن نەقەدەر غاپىل قالغانلىقىنى كۆرۈۋالالايمىز.

-نامان ئادا قىلغۇچى ئالدىغا قويىدىغان سترەنىڭ مىقدارى.

20-سترەنىڭ زېمىندىن بىر غېرىچ ياكى ئىككى غېرىچ ئۇستۈن بولسىى زۆرۈر بولىدۇ. بۇ توغرىدا پەيغەمبەر ئەلەيهىسسالام مۇنداق دېگەن: «سىلەرنىڭ بىرىڭلار نامان ئوقۇش ئۈچۈن ئالدىغا ئىگەرنىڭ قۇش بېشىچىلىك ياكى تۆگىنىڭ توقمىچىلىك بىر نەرسە قويسۇن، ئۇنىڭ ئارقىسىدىن كىشىلەر ئۆتسە ئۇنىڭغا پەرۋا قىلمىسۇن». بۇ ھەدىس زېمىنغا سىزىق سىزىپ قويسا دۇرۇس بولمايدىغانلىقىنى بىلدۈرىدۇ. ئۇ توغرىدا بايان قىلىنغان ھەدىس زەئىپتۇر.

21-سترىگە بۇاستە يۈزلىنىدۇ، چۈنكى بۇ سترە قويۇپ نامان ئوقۇشقا بولغان بۇيرۇقنىڭ كۆرىنىشىدۇر، ئۇنىڭغا ئۇدۇل تۇرماي، ئوڭ ياكى سولغا مايىل بولۇپ تۇرۇشنىڭ توغرىلىقىغا دەلىل يوق.

22-زېمىنغا سانجىلغان ھاسا دېگەندەك نەرسىلەرگە، دەرەخكە، تۆۋرۈككە ياكى كارۋاتتا يوتقانغا يۆگىنىپ يىنى ياتقان ئايالغا ياكى ئۇلاغقا گەرچە ئۇ تۆگە بولسىمۇ، يۈزلىنىپ نامان ئوقۇش دۇرۇس بولىدۇ.

-قەبىرگە يۈزلىنىڭ نامان ئوقۇش ھارام بولىدۇ.

23-مۇتلەق ھالەتتە پەيغەمبەرنىڭ قەبرىسى بولسۇن ياكى باشقا ھەر قانداق قەبىر بولسۇن، ئۇنىڭغا يۈزلىنىپ نامان ئوقۇش دۇرۇس بولمايدۇ.

-ھەرەم مەسچىتىدە بولسىمۇ نامان ئادا قىلغۇچىنىڭ ئالدىدىن ئۆتۈش ھارام بولىدۇ.

24-ھەرەم مەسچىتىدە بولسۇن ياكى باشقا مەسچىتلەردە بولسۇن ئالدىدا سترە قويۇپ نامان ئوقۇۋاتقان كىشىنىڭ ئالدىدىن ئۆتۈش توغرا بولمايدۇ، پەيغەمبەر ئەلەيهىسسالامنىڭ بۇ توغرىدىكى ھەدىسى ئومۇم بولغانلىقى ئۈچۈن ھەممىسىدە دۇرۇس بولمايدۇ، بۇ توغرىدا پەيغەمبەر ئەلەيهىسسالام مۇنداق دېگەن: «ئەگەر نامان ئوقۇغۇچىنىڭ ئالدىدىن ئۆتكەن كىشى بۇنىڭ بىلەن ئۆزىگە بولىدىغان خاتالىقنى بىلسە ئىدى، ئۇنىڭ ئۈچۈن نامان ئوقۇغۇچىنىڭ ئالدىدىن ئۆتكەندىن قىرىققىچە تۇرغىنى ياخشى ئىدى». يەنى ئۇ كىشىنىڭ ئارىسى بىلەن سەجدە قىلىدىغان ئورۇننىڭ ئارىسىدىن ئۆتىشى دېمەكتۇر.

ئەمما پەيغەمبەر ئەلەيهىسسالامنىڭ تاۋاپ مەيدانىنىڭ بىر تەرىپىدە سترە قويماي نامان ئادا قىلغانلىقى، ئىنسانلارنىڭ ئۇنىڭ

ئالدىدىن ئۆتكەنلىكى توغرىسىدىكى ھەدىس سەھىھ ئەمەس. چۈنكى پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام بىلەن ئۇنىڭ سەجدە قىلىدىغان ئورۇننىڭ ئارىسىدىن ئۆتىدىغان ئىش بولمىغان.

ـ نامازئادا قىلغۇچى ئالدىدىن ئۆتمەكچى بولغان كىشىنى گەرچە ھەرەم مەسچىتىدە بولسىمۇ چەكلىشى ۋاجىپ بولىدۇ.

25-يۇقىرىدا بايان قىلىنغان: «ئالدىڭدىن بىرىنى ئۆتكىلى قويمىغىن» دېگەن ھەدىسكە كۆرە، نامازئوقۇغۇچىنىڭ ئۆزىنىڭ سترەنىڭ ئارىسىدىن بىرىنىڭ ئۆتۈشىگە يول قويىشى توغرا بولمايدۇ.

يەنە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: «سىلەرنىڭ بىرىڭلار ئىنسانلاردىن چەكلەيدىغان سترىگە ئوخشاش نەرسىگە يۈزلىنىپ نامازئوقۇغاندا، بىرسى ئالدىدىن ئۆتمەكچى بولسا، ئۇنى كۆكسىدىن ئىتتىرىپ كۆچىنىڭ يېتىشچە يىراق قىلسۇن، يەنە بىر رىۋايەتتە: ئۇنى ئىككى قېتىم چەكلىسۇن، ئۇنىڭغا ئۇنمايدىغان يەنە ئۆتمەن دېسە، ئۇنىڭ بىلەن ئۇرۇشسۇن ھەقىقەتەن ئۇ شەيتان» دېگەن.

ـ نامازئوقۇغۇچى ئالدىدىن ئۆتىدىغانلارنى چەكلەش ئۈچۈن ئالدىغا مېڭىش.

26-نامازئوقۇغۇچىنىڭ ئالدىدىن ئۆتىدىغان كىچىك بالا ياكى مالـ چارۋا دېگەندەك نەرسىلەرنى توساش ئۈچۈن بىرـ ئىككى قەدەم ئالدىغا مېڭىشى توغرا بولىدۇ.

ـ نامازنى بۇزۇۋېتىدىغان ئامىللار.

27-نامازدا سترە قىلىپ ئوقۇشنىڭ ئەھمىيىتىدىن: سترە ئۇنىڭغا قاراپ نامازئوقۇۋاتقان كىشىنىڭ ئالدىدىن ئۆتۈپ ئۇنىڭ نامىزىنىڭ بۇزىلىشىنىڭ ئالدىنى ئالىدۇ، ئەمما سترە قويماي نامازئوقۇغان بولسا، ئۇ كىشىنىڭ ئالدىدىن ئايال، ئىشەك ۋە قارا ئىت قاتارلىقلار ئۆتسە ئۇ كىشىنىڭ نامىزى بۇزىلىدۇ.

ـ نىيەت قىلىش.

28-نامازئوقۇغۇچى چوقۇم ئۆزى شۇ ۋاقىتتا ئوقۇماقچى بولغان نامازنى نىيەت قىلىشى كېرەك، خۇددى پېشىن ياكى ئەسرىنىڭ پەرزى ياكى ئۇنىڭ سۈننىتى دېگەننى كۆڭلىدە تەيىن قىلىشى لازىم، بۇ نامازنىڭ شەرتى ياكى ئاساسلىق پەرزى، ئەمما نىيەتنى ئاغزاكى دېيىش بولسا سۈننەتكە خىلاپ بولغان ئىشتۇر، كىشىلەر ئەگىشىدىغان مەزھەپ ئىماملىرىنىڭ ھېچ بىرى نىيەتنى ئاغزاكى قىلىشنى دېمىگەن.

ـ نامازباشلاش تەكبىرنى ئېيتىش.

29-ئاندىن نامىزنى ئاللاھۇ ئەكبەر دېگەن سۆز بىلەن باشلايدۇ، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ: «نامازنىڭ ئاچقۇچى تاھارەت، ئۇنى باشقا ئىشلاردىن چەكلەيدىغىنى تەكبىر، ئۇنى نامازدا چەكلەنگەن ئىشلاردىن ھالال قىلىدىغىنى سالام» دېگەن ھەدىسگە كۆرە، بۇ تەكبىر نامازنىڭ ئاساسلىق پەرزىدۇر، ھەدىستىكى ھالال ياكى ھارام دېگەندىن: ئادەتتە ھالال بولغان ئىشلار نامازغا تەكبىر ئېيتىش بىلەن ھارام بولىدۇ، سالام بەرگەندىن كېيىن ھالال بولىدۇ، دېمەكتۇر.

30-ئىمامدىن باشقا كىشىلەر ھەر قانداق نامازدا تەكبىرنى ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ دېمەيدۇ.

31-مۇئەززىننىڭ ئىمامنىڭ تەكبىرنى جامائەتكە يەتكۈزۈشى توغرا بولىدۇ، بۇ ئىمام كېسەل ياكى ئاۋازى زەئىپ ياكى مىكروفۇن يوق ياكى جامائەت بەك كۆپ بولۇپ كەتكەن ئەھۋالدا بولىدۇ.

32-ئىمامغا ئىقتىدا قىلغۇچى ئىمامنىڭ تەكبىرى ئاخىرلاشقاندىن كېيىن تەكبىر ئېيتىدۇ.

ـ ئىككى قولىنى كۆتۈرۈش شەكلى ۋە قانداق ۋاقىتتا كۆتۈرۈش كېرەكلىكى.

33- ئىككى قولىنى تەكبىر بىلەن بىرگە ياكى ئۇنىڭدىن بۇرۇن ياكى ئۇنىڭدىن كېيىن كۆتەرسە بولىدۇ، بۇنىڭ ھەممىسى ھەدىستە بايان قىلىنغان.

34-ئىككى قولىنى قولىنىڭ بارماقلىرىنى سوزغان ھالەتتە كۆتۈرەيدۇ.

35-ئىككى ئالقىنىنى ئىككى دولىسىنىڭ باراۋىرىدە قىلىدۇ، ھەتتا بەزى ۋاقىتتا ئىككى قۇلىقىنىڭ يۇمشىقىغىچە كۆتۈرەيدۇ. مەن دەيمەنكى: ئىككى باش بارمىقى بىلەن ئىككى قۇلىقىنىڭ يۇمشىقىنى سىلاش توغرىسىدا سەھىھ ھەدىس بايان قىلىنمىغان، بەلكى ئۇ مېنىڭ قارىشىمدا ۋەسۋەسىنىڭ ئالامىتىدۇر.

ـ ئىككى قولىنى قويۇش ۋە قايسى ئورۇندا قويۇشنىڭ شەكلى.

36-تەكبىردىن كېيىن ئوڭ قولىنى سول قولىنىڭ ئۈستىگە قويىدۇ، بۇ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ سۈننىتىدۇر، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ساھابىلارنى شۇنىڭغا بۇيرىغان، ئىككى قولىنى ساڭگىلىتىۋېلىش توغرا بولمايدۇ.

37-ئوڭ قولىنى سول قولىنىڭ ئالقىنىنىڭ ئۈستىگە، بېغىشىغا ۋە بىلىكىگە قويسا بولىدۇ.

38-بەزى ۋاقىتتا ئوڭ قولى بىلەن سول قولىنى چېڭ تۇتىدۇ، ئەمما كېيىنكى دەۋرىدىكى بەزى ئۆلىمالارنىڭ بىر ۋاقىتتا قولىنى چىڭ تۇتۇش بىلەن قويۇۋېتىشنىڭ ئارىسىنى جۇغلىشى ياخشى دېگەن قارىشىنىڭ ھەدىستىن ئەسلى يوق.

ـ قولنى قويۇشنىڭ ئورنى.

39-ئەر بولسۇن ياكى ئايال بولسۇن قولنى پەقەت كۆكسىنىڭ ئۈستىدە ـ مەيدىسىدە قويىدۇ، مەن دەيمەنكى: ئىككى قولنى كۆكسىنىڭ غەيرىدە قويۇش توغرىسىدىكى ھەدىس زەئىپ ياكى بۇنىڭ ئەسلى يوق.

40-ئۇڭ قولنى بېقىنىغا قويۇش توغرا بولمايدۇ.

ـ نامازدا خۇشۇ بىلەن سەجدە قىلىدىغان ئورۇنغا قاراپ تۇرۇش.

41-نامازدا خۇشۇ بىلەن تۇرۇش كېرەك، زېھنىنى چاچىدىغان ھەرقانداق ئىش ۋە خىياللاردىن يىراق بولۇش لازىم. شۇنداقلا تاماق ھازىر بولۇپ كۆڭلى تاماقنى ئېشتىھا قىلىپ تۇرغاندا، چوڭ ـ كىچىك تەرىتى قىستاپ قالغاندا نامازغا تۇرماسلىق كېرەك.

42-قىيامدا تۇرغاندا سەجدە قىلىدىغان ئورۇنغا قاراش كېرەك.

43-ئۇڭ ۋە سول تەرەپكە قارىماسلىق، بۇنداق قىلىش ئېزىقىش بولۇپ، بۇ ئارقىلىق شەيتان بەندىنى نامازدىن ئازغاشتۇرىدۇ.

44-نامازدا تۇرۇپ ئاسمانغا قاراش توغرا بولمايدۇ.

ـ پاتمەدىن بۇرۇنقى نامازغا باشلاش دۇئاسى.

45-پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامدىن بايان قىلىنغان بەزى دۇئالارنى ئوقۇش بىلەن قىرائەتنى باشلاش كېرەك، ئۇ دۇئار بەك كۆپ بولۇپ، ئۇنىڭ مەشھۇرلىرىدىن: «سۇبھانەكەللاھۇممە، ۋەبىھەمدىكە، ۋەتەبارە كەسمۇكە، ۋەتەئەلا جەددۇكە، ۋەلائىلاھە غەيرۇكە» كۆپ ھالەتلەردە بۇ دۇئانى ئوقۇش بېكىتىلگەن، بۇنى ھەر بىر نامازغا ئوقۇغۇچى ئېسىدە تۇتىشى كېرەك، خالىغان كىشىلەر باشقا دۇئالارنى ئوقۇسىمۇ بولىدۇ. بۇنىڭ ئۈچۈن رىياد شەھرىدىكى مائارىپ نەشرىياتى تەرىپىدىن نەشر قىلىنغان(نامازنىڭ سۈپىتى ناملىق كىتاپنىڭ) 91-95-بەتكە مۇراجىئەت قىلىنسۇن .

ـ قىرائەت قىلىش.

46-ئاندىن ئەئۇزۇ بىللاھى مىنەششەيتانىررەجىيم دەپ پاناھلىق دۇئاسى ئوقۇيدۇ.

47-بەزى ۋاقىتتا: ئاللاھ تائالاغا سېغىنىپ قوغلاندى شەيتاننىڭ ۋەسۋەسىسى، ئازدۇرۇشى، كەمسىتىشى ۋە قالايمىقانچىلىقىدىن پاناھ تىلەيمەن دېسىمۇ بولىدۇ.

48- بەزى ۋاقىتتا: ھەممىنى ئاڭلىغۇچى، بىلگۈچى ئاللاھ تائالاغا سېغىنىپ قوغلاندى شەيتاننىڭ شەررىدىن پاناھ تىلەيمەن

دېسىمۇ بولىدۇ.

49-ئۇنىڭدىن كېيىن ئۇنلۇك ئوقۇيدىغان ياكى مەخپى ئوقۇيدىغان نامازدا ئېچىدە بىسمىللاھىررەھمانىررەھىم دەيدۇ.

ـ پاتىھە سۈرىسىنى ئوقۇش.

50-ئۇنىڭدىن كېيىن بىسمىللاھ بىلەن قېتىپ پاتىھە سۈرىسىنى تولۇق ئوقۇيدۇ، بۇ نامازنىڭ ئاساسلىق بىر پەرزى، بۇ سۈرىنى ئوقۇمىسا ناماز توغرا بولمايدۇ، بۇ سۈرىنى بىلمىگەنلەرنىڭ ياد ئېلىپ ئېسىدە تۇتىشى ۋاجىپ بولىدۇ.

51-پاتىھە سۈرىسىنى ئوقۇشقا قادىر بولالمايدىغان كىشىنىڭ: «سۇبھانەللاھ، ئەلھەمدۇ لىللاھ، ۋەلا ئىلاھە ئىللەللاھۇ ۋاللاھۇ ئەكبەر، ۋەلاھەۋلە ۋەلاقۇۋۋەتە ئىللا بىللاھ» دېيىشى كۇپايە قىلىدۇ.

52-پاتىھە ئوقۇشتىكى سۈننەت، ھەر بىر ئايەتنى ئايرىم-ئايرىم ئوقۇش كېرەك، ھەر بىر ئايەتنىڭ بېشىدا توختاش لازىم. مەسىلەن: بىسمىللاھىررەھمانىررەھىم دەپ توختايدۇ، ئاندىن: ئەلھەمدۇ لىللاھى رەببىل ئالەمىين دەپ توختايدۇ، ئاندىن: ئەررەھمانىر رەھىم دەپ توختايدۇ، سۈرىنى بۇ شەكىلدە تاماملايدۇ.

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ قىرائىتىنىڭ ھەممىسى مۇشۇنداق بولغان، ھەر بىر ئايەتنىڭ بېشىدا توختايتتى، بىرىنى-بىرىگە ئۇلىمايدۇ، گەرچە مەنىسى ئۇنىڭغا ئالاقىدار بولغان تەقدىردىمۇ شۇنداق ئوقۇيدۇ.

52-پاتىھەنى ئوقۇغاندا «مالىكى ياكى مەلىكى» دەپ ئوقۇش دۇرۇس بولىدۇ.

ـ ئىمامغا ئىقتىدا قىلغۇچىنىڭ پاتىھە سۈرىسىنى ئوقۇشى.

54-ئىمامغا ئىقتىدا قىلغۇچىنىڭ جەھرى نامازدا بولسۇن ياكى سىررى نامازدا بولدۇن ئىمامنىڭ كەينىدە تۇرۇپ پاتىھە سۈرىسىنى ئوقۇشى ۋاجىپ بولىدۇ، بۇنى ئىمام پاتىھەنى ئوقۇپ ئىقتىدا قىلغۇچىلارنىڭ پاتىھە سۈرىسىنى ئوقۇۋېلىشى ئۈچۈن بىر ئاز توختىغاندا ئوقۇسىمۇ بولىدۇ، ئەمما بۇ شەكىلدە توختاش ھەدىسته بايان قىلىنمىغان، مەن كۆرۈپ چىقتىم ئۇلارنىڭ تايانغان ھەدىسى زەئىپ ھەدىس ئىكەن. مائارىپ نەشرىياتى تەرىپىدىن نەشر قىلىنغان"زەئىپ ھەدىسلەر توپلىمى" 2-توم 24-26-بەت (546، 547)،

ـ پاتىھەدىن كېيىن سۈرە ئوقۇش.

55-پاتىھەدىن كېيىن يەنە بىر سۈرە ئوقۇش سۈننەت بولىدۇ، بۇ جىنازە نامىزى ياكى تۆت رەكەتلىك نامازنىڭ دەسلەپكى ئىككى رەكىتىدە بولسۇن ئوخشاش سۈننەتتۇر.

56-بەزى ۋاقىتتا قىرائەتنى ئۇزۇن قىلىدۇ، بەزى ۋاقىتتا سەپەر، ھۆتەل، كېسەللىك ياكى كېچىك بالىنىڭ يېغىسى دېگەندەك سەۋەپلەر بىلەن قىرائەتنى قىسقا قىلىدۇ.

57-نامازنىڭ ئوخشىماسلىقى بىلەن قىرائەتمۇ ئوخشىمايدۇ، باشقا بەش ۋاقىت نامازغا كۆرە، بامدات نامىزىدا قىرائەتنى ئۇزۇن قىلىدۇ، ئاندىن پېشىندە، ئاندىن ئەسىردە، ئاندىن خۇپتەندە ئاندىن كۆپ ۋاقىتتا شامدا قىسقا قىلىدۇ.

58-كېچىلىك نامازنىڭ ھەممىسىدە قىرائەت ئۇزۇن بولىدۇ.

59-قىرائەتنى بىرىنچى رەكەتتە ئۇزۇن قىلىش ۋە ئىككىنچى رەكەتتە قىسقا قىلىش سۈننەتتۇر.

60-تۆت رەكەتلىك نامازنىڭ كېيىنكى ئىككى رەكىتىدە قىرائەتنى دەسلەپكى ئىككى رەكەتتىن قىسقا قىلىدۇ، يەنى ئەۋزەلقىنىڭ يېرىمىنىڭ مىقدارىدا قىرائەت قىلىدۇ، بۇنىڭ تەپسىلاتى بىلىش ئۈچۈن (نامازنىڭ سۈپەتلىرى ناملىق كىتابنىڭ 102-بىتىگە مۇراجىئەت قىلىڭ).

ـ نامازدا ھەر بىر رەكەتتە پاتىھە سۈرىسىنى ئوقۇش.

61-نامازدا ھەر بىر رەكەتتە پاتىھە سۈرىسىنى ئوقۇش ۋاجىپ بولىدۇ.

62-بەزى ۋاقىتتا ئاخىرقى ئىككى رەكەتتىمۇ پاتىھەدىن كېيىن سۈرە ئوقۇش سۈننەت بولىدۇ.

63-ئىمامنىڭ قىرائەتنى سۈننەتتە بايان قىلىنغاندىنمۇ بەك ئۇزۇن قىلىۋېتىشى توغرا بولمايدۇ، بۇنداق قىلىش ئىمامغا ئىقتىدا قىلغان ياشانغان، كېسەل، ئېمىدىغان بالىسى بار ئايال ياكى ھاجەتمەنلەرگە قىيىن بولىدۇ.

ـ قىرائەتنى ئۈنلۈك ۋە مەخپى ئوقۇش.

64-بامدات، جۈمە، ئىككى ھېيت نامىزى، سۇ تەلەپ قىلىش نامىزى، كۈن تۇتۇلۇش نامىزى، شام ۋە خۇپتەننىڭ ئەۋزەلقى ئىككى رەكىتىدە قىرائەتنى ئۈنلۈك قىلىدۇ. پېشىن نامىزى، ئەسىر نامىزى، شامنىڭ ئۈچىنچى رەكىتى، خۇپتەننىڭ ئاخىرقى ئىككى رەكىتىدە قىرائەتنى مەخپى قىلىدۇ.

65-ئىمامنىڭ مەخپى نامازلاردا بەزى ۋاقىتتا قىرائەتنى جامائەت ئاڭلىغۇدەك قىلىشى دۇرۇس بولىدۇ.

66-ۋېتىر، كېچىلىك نامازلاردا قىرائەتنى بەزى ۋاقىتتا مەخپى، بەزى ۋاقىتتا ئۈنلۈك ۋە يەنە بەزى ۋاقىتتا ئوتتۇرىھال قىلىدۇ.

ـ قىرائەتنى تەرتىل بىلەن قىلىش.

67-نامازدا قۇرئاننى ئالدىراپ بەك تىز ئوقۇماستىن ھەرپلەرنى تولۇق چېقىرىپ تەرتىل بىلەن ئوقۇش سۈننەت بولىدۇ، يەنى تەجۋىد ئەھلىنىڭ نەزىرىدە تونۇشلۇق ھۆكۈملەر دائىرىسىدە غۇنچە چېقىرىپ، ئاۋازىنى چىرايلىق قىلىپ قۇرئاننى گۈزەل ئوقۇش كېرەك، قۇرئاننى مۇزىكا قانۇنىغا تەڭكەش قىلىدىغان ياكى بىدئەتچىلەردەك لەھنە قىلىپ ئاھاڭ چېقىرىپ ئوقۇماسلىق لازىم.

ـ ئىمامغا لوقما سېلىش.

68-ئەگەر ئىمام قىرائەتتە دۇدۇقلاپ قالسا، ئىمامغا ئەگەشكەن كىشىنىڭ ئۇنىڭغا لوقما سېلىشى توغرا بولىدۇ.

ـ رۇكۇ قىلىش.

69-قىرائەتتىن بىكار بولغاندا بىر نەپەس ئىلىۋالغۇدەك مىقدارىدا تۇرىۋېتىدۇ.

70-ئاندىن ئىلگىرى نامازباشلاش تەكبىرىدە بايان قىلىنغان يوللارغا كۆرە، ئىككى قولىنى كۆتۈرەيدۇ.

71- ئاللاھۇ ئەكبەر دەپ تەكبىر ئېيتىدۇ، بۇ تەكبىرنىڭ ھۆكمى ۋاجىپتۇر.

72-ھەر بىر بوغۇم ئىگىلگۈدەك، ھەر بىر ئەزا ئۆز ئورنىغا چۈشكىدەك مىقدارىدا رۇكۇ قىلىدۇ، رۇكۇ بولسا نامازنىڭ ئاساسلىق بىر پەرزىدۇر.

ـ رۇكۇ قىلىش شەكلى.

73-ئىككى قولىنى ئىككى تىزىنىڭ ئۈستىگە قويۇپ چىڭ تۇتىدۇ، خۇددى ئىككى تىزنى چاڭگاللاپ تۇتقاندەك قولىنىڭ بارماقلىرىنىڭ ئارىسىنى ئاچىدۇ.

74-دۈمبىسىنى سوزۇپ تەكشى قىلىدۇ، گويىاكى دۈمبىسىدە بىر ئىستاكان سۇ قويسا توختىغۇدەك ھالەتتە رۇكۇ قىلىدۇ.

75-بېشىنى بەك ساڭگىلىتىۋالمايدۇ، بەك ئۈستىگىمۇ كۆتىرىۋالمايدۇ، لېكىن دۈمبىسى بىلەن باراۋەر قىلىدۇ.

76-ئىككى بىلىكىنى ئىككى بىقىنىدىن يىراق قىلىدۇ.

77-رۇكۇ قىلغاندا: «سۇبھانە رەببىيەل ئەزىم» نى ئۈچ قېتىم ياكى ئۇنىڭدىن كۆپرەك دەيدۇ، رۇكۇدا دەيدىغان يەنە باشقا زىكىرلەرمۇ بولۇپ ئۇنىڭ بەزىسى بەك ئۇزۇم بەزىسى ئوتتۇرىھال، بەزىسى قىسقا، بۇنى بىلىش ئۈچۈن مائارىپ نەشرىياتى نەشىر قىلغان"پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ نامازئوقۇش سۈپىتى" ناملىق كىتابنىڭ 132-بېتىگە مۇراجىئەت قىلىنسۇن.

ـ پەرزلەرنى باراۋەر قىلىش.

78- ئۇزۇن قىلىشتا بارلىق پەرزلەرنىڭ ئارىسىنى باراۋەر قىلىش سۈننەت بولىدۇ، رۇكۇ، رۇكۇدىن كېيىن تۇرۇش، سەجدە قىلىش، ئىككى سەجدە ئارىسىدا ئولتۇرۇش ھەممىسى مىقدار جەھەتتە بىر-بىرىگە يېقىن بولىشى كېرەك.

79-رۇكۇدا ۋە سەجدىدە قۇرئان ئايىتى ئوقۇش توغرا بولمايدۇ.

-رۇكۇدىن كېيىن راۋرۇس تۇرۇش.

80-رۇكۇدىن سۇلبىنى كۆتۈرۈش بۇ پەرزدۇر.

81-رۇكۇدىن بېشىنى كۆتۈرۈپ تۇرغاندا: «سەمىئەللاھۇ لىمەن ھەمىدە دېيىش» بۇ ۋاجىپتۇر.

82-رۇكۇدىن تۇرغاندا يۇقىردا بايان قىلىنغان بويىنچە ئىككى قولىنى كۆتۈرۈش.

83- رۇكۇدىن تۇرغاندىن كېيىن ھەممە ئەزا ئۆز ئورنىغا قايتىپ بولغىچە ناھايىتى خاتىرجەم، راۋرۇس تۇرۇش كېرەك. بۇ پەرزدۇر.

84-بۇ ھالەتتە تۇرغاندا: «رەببەنا ۋەلەكەلھەمدۇ» دېيىش، بۇ ئورۇندا دەيدىغان يەنە باشقا زىكىرلەرمۇ بار، بۇنىڭ ئۈچۈن "پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ناماز ئوقۇش سۈپىتى" ناملىق كىتابنىڭ 135-بېتىگە مۇراجىئەت قىلىنسۇن. بۇ ھەر بىر ناماز ئوقۇغۇچىغا ۋاجىپتۇر. گەرچە نامازغا كېيىن كېرگەن بولسىمۇ مەيلى، چۈنكى بۇ قىيامدا تۇرۇشنىڭ زىكرىدىن، «سەمىئەللاھۇ لىمەن ھەمىدە» دېيىش بولسا رۇكۇدىن كېيىن تۇرۇشنىڭ زىكرلىرىدىن، بۇ ھالەتتە تۇرغاندا رۇكۇدىن بۇرۇن قىيامدا تۇرغاندەك، بىر قولىنى يەنە بىرىنىڭ ئۈستىدە قويۇش كېرەك بولمايدۇ، چۈنكى بۇ توغرىدا ھەدىس زىكىر قىلىنمىدى. خالىسىڭىز "پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ناماز ئوقۇش سۈپىتى" ناملىق كىتابنىڭ قىبلىگە يۈزلىنىش دېگەن بۆلىمىگە مۇراجىئەت قىلىڭ.

85-يۇقىرىدا بايان قىلىنغاندەك، بۇ ھالەتتە تۇرۇش ۋە رۇكۇنىڭ ئارىسىنىڭ باراۋەر قىلىش لازىم.

- سەجدە قىلىش.

86-ئاندىن ئاللاھۇ ئەكبەر دەپ تەكبىر ئېيتىدۇ، بۇ تەكبىر ۋاجىپتۇر.

87-بەزى ۋاقىتتا ئىككى قولىنى كۆتۈرەيدۇ.

-سەجدىگە ئىككى قولى بىلەن بېرىش.

88-ئاندىن سەجدىگە ئىككى قولى بىلەن بارىدۇ، ئىككى قولىنى ئىككى تىزىدىن بۇرۇن قويىدۇ، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام

مۇشۇنداق قىلىشقا بۇيرىغان، بۇ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ئەمەلى ھەرىكىتى بىلەن بىكىتىلگەن، تۆگىنىڭ چۆكۈشىگە ئوخشاپ قىلىشتىن توسقان. (تۆگە چوكلانغاندا، ئالدى بىلەن ئالدى ئىككى پۇتىنى زېمىنغا قويىدۇ).

89-سەجدە قىلغاندا ئىككى ئالقىنىغا تايىنىدۇ ۋە ئۇنى يايىدۇ، بۇ پەرزدۇر.

90-قولىنىڭ بارماقلىرىنى يۇمىدۇ.

91-بارماقلىرىنى قىبلىگە يۆزلەندۈرىدۇ.

92-ئىككى ئالقىنىنى ئىككى دولىسىنىڭ باراۋېرىدە قىلىدۇ.

93-بەزىدە ئىككى ئالقىنىنى ئىككى قۇلىقىنىڭ باراۋېرىدە قىلىدۇ.

94-ئىككى بېلىكىنى زېمىندىن كۆتۈرۈپ تۇرۇش ۋاجىپتۇر، ئىت قولىنى يايغىنىدەك يايمايدۇ.

95-سەجدىدە بۇرنى ۋە پېشانىسىنى زېمىنغا تەككۈزىدۇ، بۇ پەرزدۇر.

96-ئىككى تىزىنى يەرگە تەككۈزىدۇ.

97-ئىككى پۇتىنىڭ ئەتراپىنىمۇ شۇنداق قىلىدۇ.

98-ئىككى پۇتىنى تىكلەپ تۇرىدۇ، بۇ ۋاجىپتۇر.

99- ئىككى پۇتىنىڭ بارماقلىرىنى قىبلە تەرەپكە يۆزلەندۈرىدۇ.

100-تاپىنىنى تەكشى قىلىدۇ.

ـ راۋرۇس سەجدە قىلىش.

101-سەجدىنى راۋرۇس قىلىش ۋاجىپ بولىدۇ، بۇ سەجدە قىلىنىدىغان بارلىق ئەزالارغا تايىنىش بىلەن بولىدۇ، ئۇ: پېشانە بىلەن بۇرۇن، ئىككى ئالقان، ئىككى تىز ۋە ئىككى قەدەمنىڭ ئەتراپىدىن ئىبارەت.

102-سەجدىنى مۇشۇنداق راۋرۇس قىلغان كىشى ئىشەنچ بىلەن خاتىرجەم بولغان بولدى، سەجدىدە خاتىرجەم بولۇش پەرزدۇر.

103-سەجدە قىلغاندا: «سۇبھانە رەببىيەل ئەئلا» نى ئۈچ قېتىم ياكى ئۇنىڭدىن كۆپرەك دەيدۇ، سەجدىدە دەيدىغان يەنە باشقا

زىكىرلەرمۇ بولۇپ بۇنى بىلىش ئۈچۈن"پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ناماز ئوقۇش سۈپىتى"ناملىق كىتابنىڭ 145-بىتىگە مۇراجىئەت قىلىنسۇن.

104-سەجدىدە دۇئانى كۆپ قىلىش مۇستەھەپ بولىدۇ، چۈنكى بۇ دۇئا ئىجابەت بولىدىغان ئورۇندۇر.

105-بىز يۇقىرىدا بايان قىلغاندەك، سەجدىنى ئۇزۇنلۇقتا رۇكۇغا يېقىن قىلىش كېرەك.

106-سەجدىنى بىۋاستە زېمىننىڭ ئۆزىگە ياكى جەينامازغا، بورا ياكى باشقا نەرسىنىڭ ئۈستىگە قىلىسمۇ بولىدۇ.

107-سەجدە قىلغان ھالىتىدە قۇرئان تىلاۋەت قىلىش توغرا بولمايدۇ.

ـ ئىككى سەجدىنىڭ ئارىسىدا پۇتنىڭ ئۈستىگە ئولتۇرۇش ۋە كاسىسىنى قويۇپ ئولتۇرۇش.

108-سەجدىدىن بېشىنى تەكبىر ئېيتقان ھالەتتە كۆتۈرەيدۇ، بۇ ۋاجىپتۇر.

109-بەزى ۋاقىتتا ئىككى قولىنى كۆتۈرەيدۇ.

110-ئاندىن ھەر بىر ئەزا ئۆز ئورنىغا ئورۇنلاشقۇچە مىقدارىدا خاتىرجەم ئولتۇرىدۇ. بۇ پەرزدۇر.

111-سول پۇتنى يېيىپ ئۇنىڭ ئۈستىگە ئولتۇرىدۇ، بۇ ۋاجىپتۇر.

112-ئوڭ پۇتنى تىكلەيدۇ.

113-پۇتنىڭ بارماقلىرىنى قىبلىگە يۆزلەندۈرىدۇ.

114-بەزى ۋاقىتتا ئىككى پۇتنى تىكلەپ تاپىنىنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرۇشمۇ دۇرۇس بولىدۇ.

115-بۇ ھالەتتە ئولتۇرغاندا: ئى ئاللاھ! مېنى مەغپىرەت قىلسىلا، ماڭا رەھمەت قىلسىلا، مېنىڭ كۆڭلۈمنى توق قىلسىلا، دەرىجەمنى ئۈستۈن قىلسىلا، تېنىمنى سالامەت قىلسىلا ۋە رىزىق ئاتا قىلسىلا دەيدۇ.

116-ئەگەر خالىسا: ئى ئاللاھ! مېنى مەغپىرەت قىلسىلا، ماڭا رەھمەت قىلسىلا دەيدۇ.

117-بۇ ئولتۇرۇشنى سەجدىگە يېقىن بولغىدەك ئۇزۇن قىلىدۇ.

ـ ئىككىنچى سەجدە.

118-ئاندىن تەكبىر ئېيتىدۇ، بۇ تەكبىر ۋاجىپتۇر.

119-بەزى ۋاقىتتا بۇ تەكبىرنى ئۇنلۇك ئاۋازدا دەيدۇ.

120-ئىككىنچى سەجدىنى قىلىدۇ، بۇ پەرزدۇر.

121-بۇنىڭدا بىرىنچى سەجدىدە قىلغاندەك قىلىدۇ.

ـ ئارام ئىلىپ ئولتۇرۇش.

122-ئىككىنچى سەجدىدىن بېشىنى كۆتۈرگەندە، ئىككىنچى رەكەتكە تۇرۇشنى مەقسەت قىلغاندا تەكبىر ئېيتىدۇ، بۇ تەكبىر ۋاجىپتۇر.

123-بەزى ۋاقىتتا ئىككى قولىنى كۆتۈرىدۇ.

124-ئىككىنچى رەكەتكە تۇرۇشتىن ئىلگىرى ھەر بىر ئەزا ئۆز ئورنىغا قايتقۇدەك ھالەتتە سول پۇتىنىڭ ئۈستىدە راۋرۇس بىر ئولتۇرىدۇ.

ـ ئىككىنچى رەكەت.

125-ئاندىن ئىككى قولىنى خېمىر ئىشلىگەندە مۇشتىمىنى تۈككەندەك چىڭ تۇگۈپ زېمىنغا تايىنىپ ئىككىنچى رەكەتكە تۇرىدۇ، بۇ پەرز.

126-بۇنىڭدا بىرىنچى رەكەتتە قىلغاندەك قىلىدۇ.

127- ئىككىنچى رەكەتنىڭ بېشىدا ناماز باشلاش دۇئاسىنى ئوقۇمايدۇ.

128-ئىككىنچى رەكەتنى بىرىنچى رەكەتتىن قىسقىراق قىلىدۇ.

ـ تەشەھھۇتتا ئولتۇرۇش.

129-ئىككىنچى رەكەتنى ئوقۇپ بولغاندا تەشەھھۇت ئۈچۈن ئولتۇرىدۇ، بۇ ۋاجىپتۇر.

130-يۇقىرىدا بايان قىلىنغان ئىككى سەجدىنىڭ ئارىسىدا ئولتۇرۇشتا ئولتۇرغاندەك ئولتۇرىدۇ.

131-بۇنىڭدا ئىككى تاپىنىنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرمايدۇ.

132-ئوڭ ئالقىنىنى ئوڭ يوتىسىنىڭ ۋە تىزىنىڭ ئۈستىگە قويىدۇ، ئوڭ جەينىكىنى يوتىسىنىڭ ئۈستىدە قىلىدۇ، ئۇنىڭدىن يىراق

قىلمايدۇ.

133-سول ئالقىنىنى سول يوتىسى ۋە تېزىنىڭ ئۈستىگە يايىدۇ.

134-بۇنىڭدا قولىغا بولۇپمۇ سول قولىغا تايانمايدۇ. بارمىقىنى ھەركەتلەندۈرۈپ، ئۇنىڭغا قارايدۇ.

135- ئوڭ ئالقىنىڭ بارمىقىنىڭ ھەممىسىنى يۇمىدۇ، بەزى ۋاقىتتا باش بارمىقىنى ئوتتۇرا بارمىقىنىڭ ئۈستىگە قويىدۇ.

136-بەزى ۋاقىتتا باش بارماق بىلەن ئوتتۇرا بارماقنى ھالقا شەكىلدە قىلىدۇ.

137-كۆرسەتكۈچ بارمىقى بىلەن قىبلە تەرەپكە ئىشارەت قىلىدۇ.

138-كۆزىنى ئۇنىڭغا قارىتىدۇ.

139-تەشەھھۇتنىڭ ئەڭۋىلىدىن ئاخىرغىچە بارمىقىنى ھەركەتلەندۈرۈپ دۇئا قىلىدۇ.

140-سول قولىنىڭ بارمىقى بىلەن ئىشارەت قىلمايدۇ.

141-تەشەھھۇتنىڭ ھەممىسىدە مۇشۇنداق قىلىدۇ.

ـ تەشەھھۇتنىڭ شەكلى ۋە ئۇنىڭدىن كېيىن قىلىدىغان دۇئا.

142-تەشەھھۇت ئوقۇش ۋاجىپ بولۇپ، ئۇنىڭغا قالغان كىشى سەھۋەنلىك سەجدىسى قىلىدۇ.

143-تەشەھھۇتنى ئېچىدە ئوقۇيدۇ.

144-تەشەھھۇتنىڭ شەكلى: «ئەتتەھىياتۇ لىللاھى، ۋەسسەلاۋاتۇ ۋەتتەييبات، ئەسسالامۇ ئەلەيكە ئەييۇھەن نەبىيۇ ۋەرەھمەتۇللاھى ۋەبەرەكاتۇھۇ، ئەسسەلامۇ ئەلەينا ۋە ئەلا ئىبادۇللاھىسسالىھىين، ئەشھەدۇئەنلا ئىلاھە ئىللەللاھۇ ۋەئەشھەدۇ ئەننە مۇھەممەدەن ئەبدۇھۇ ۋەرەسۇلۇھۇ». بۇ يەردە سۆزلىگىنىم ئەڭ سەھىھ بولغىنى، مۇشۇ كىتابىمدا، تەشەھھۇتنىڭ يەنە باشقا شەكىللىرىمۇ بار.

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامغا سالام يوللاش: بۇ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ۋاپات بولغاندىن كېيىنمۇ ئىجرا بولاغلىق، بۇ ئىبنى مەسئۇد، ئائىشە، ئىبنى زۇبەير قاتارلىقلاردىن (ئاللاھ ئۇلارنىڭ ھەممىسىدىن رازى بولسۇن) بايان قىلىنغان تەشەھھۇتلەردە بار. بۇنىڭ تەپسىلاتى، مېنىڭ رىيادتىكى مائارىپ نەشرىياتى تەرىپىدىن نەشر قىلىنغان "پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ نامار ئوقۇش قائىدىسى"ناملىق كىتابىمنىڭ 161-بىتىدە بايان قىلىنغان.

145-تەشەھھۇتتىن كېيىن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامغا دۇرۇت، سالام ئوقۇلىدۇ، بۇنىڭ شەكلى: «ئاللاھۇممە سەللى ئەلا مۇھەممەد، ۋەئەلا ئالى مۇھەممەد، كەما سەللەيتە ئەلا ئىبراھىمە ۋەئەلا ئالى ئىبراھىمە ئىننەكە ھەمىدۇن مەجىد».

146-ئەگەر خالىسىڭىز بۇ شەكىلدىكى قىسقىنى ئوقۇسىڭىزمۇ بولىدۇ: «ئاللاھۇممە سەللى ئەلا مۇھەممەد، ۋەئەلا ئالى مۇھەممەد، ۋەبارىك ئەلا مۇھەممەد، ۋەئەلە ئالى مۇھەممەد، كەما سەللەيتە ۋە بارەكتە ئەلا ئىبراھىمە ۋەئەلا ئالى ئىبراھىمە ئىننەكە ھەمىدۇن مەجىد».

147-بۇ تەشەھھۇتنى ئوقۇپ بولغاندىن كېيىن ئۆزى ياخشى بىلىدىغان ۋە ياخشى كۆرىدىغان دۇئالارنى تاللاپ ئوقۇيدۇ، ئۇنىڭ بىلەن ئاللاھ تائالاغا دۇئا قىلىدۇ.

ـ ئۇچىنچى ۋە تۆتىنچى رەكەت.

148-ئاندىن تەكبىر ئېيتىدۇ، بۇ تەكبىر ۋاجىپتۇر، ئولتۇرغان ھالىتىدە تەكبىر ئېيتىش بولسا سۇنىنەتتۇر.

149-بەزى ۋاقىتتا ئىككى قولىنى كۆتۈرەيدۇ.

150-ئاندىن ئۇچىنچى رەكەتكە تۇرىدۇ، بۇمۇ بۇنىڭدىن كېيىنكىگە ئوخشاش پەرز.

151-تۆتىنچى رەكەتكە تۇرۇشنى مەقسەت قىلغاندىمۇ شۇنداق قىلىدۇ.

152-لېكىن تۇرۇشتىن ئىلگىرى ھەر بىر ئەزا ئۆزىنىڭ ئورنىغا ئورۇنلاشقىچە مىقداردا سول پۇتىنىڭ ئۇستىگە ئولتۇرىدۇ.

153-ئاندىن ئىككىنچى رەكەتتە تۇرغاندىكىگە ئوخشاش ئىككى قولىغا تايىنىپ تۇرىدۇ.

154-ئۇچىنچى ۋە تۆتىنچى رەكەتتە پاتىمە سۇرىسىنى ئوقۇيدۇ، بۇ ۋاجىپ.

155-بەزى ۋاقىتتا پاتىمە سۇرىسىگە بىر ئايەت قاتىدۇ.

ـ ھادىسىلەر يۇزبەرگەندە قۇنۇت دۇئاسى ئوقۇش ۋە قۇنۇت ئوقۇشنىڭ ئورنى.

156-مۇسۇلمانلارغا بىرەر ھادىسە بولغاندا مۇسۇلمانلارنىڭ ھەققىدە دۇئا قىلىپ قۇنۇت ئوقۇش سۇنىنەتتۇر.

157-قۇنۇتنى رۇكۇدىن كېيىن رەببەنا لەكەلھەمدۇ دەپ بولغاندىن كېيىن ئوقۇيدۇ.

158-قۇنۇت ئۇچۇن رەتلەنگەن بىر دۇئا يوق، يۇز بەرگەن ۋاقىئەگە مۇناسىپ دۇئا قىلسا بولىدۇ.

159-بۇ دۇئادا ئىككى قولىنى كۆتۈرەيدۇ.

160-ئىمام بولسا دۇئانى ئۇنلۇك قىلىدۇ.

161-ئىمامنىڭ ئارقىسىدا تۇرغانلار ئىمامغا ئامىن دېيىشىپ ببرىدۇ.

162-قۇنۇت دۇئاسىدىن بىكار بولغاندىن كېيىن تەكبىر ئېيتىپ سەجدە قىلىدۇ.

163-بەزى ۋاقىتتا ۋېتىر نامىزىدا قۇنۇت ئوقۇسا بولىدۇ.

164-ۋېتىردا قۇنۇتنى رۇكۇدىن ئىلگىرى ئوقۇيدۇ، ھادىسە يۈز بەرگەندە ئوقۇيدىغان قۇنۇتقا ئوخشىمايدۇ.

165-قۇنۇتتا تۆۋەندىكى دۇئالارنى ئوقۇيدۇ: اللهم اهدني فيمن هديت وعافني فيمن عافيت، وتولني فيمن توليت، وبارك لي فيما أعطيت، وقني شر ما قضيت فإنك تقضي ولا يقضى عليك وإنه لا يذل من واليت ولا يعز من عاديت تباركت ربنا وتعاليت، ولا منجا منك إلا إليك .

166-بۇ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام تەلىم بەرگەن دۇئا بولۇپ، ساھابىلاردىن سابىت بولغانلىقى ئۈچۈن بۇ دۇئانى ئوقۇش دۇرۇس بولىدۇ.

167-ئاندىن رۇكۇ قىلىدۇ ۋە يۇقىرىدا بايان قىلىنغاندەك ئىككى سەجدىنى قىلىدۇ.

ـ ئاخىرىقى تەشەھھۇت، ۋە ئىككى پۇتىنى بىر تەرەپتىن چىقىرىپ كاسىسىدا ئولتۇرۇش.

168-ئاندىن ئاخىرىقى تەشەھھۇت ئۈچۈن ئولتۇرىدۇ.

169-بۇنىڭدا بىرىنچى تەشەھھۇتتا قىلغاندەك قىلىدۇ،

170-لېكىن ئاخىرقى تەشەھھۇتتا ئوڭ پۇتنىڭ ئاستىدىن سول كاسىسىنى چىقىرىپ ئولتۇرىدۇ.

171-ئوڭ پۇتىنى تىكلەيدۇ.

172-بەزى ۋاقىتتا سول پۇتىنى يېيىپ ئولتۇرسىمۇ بولىدۇ.

173-سول قولىنىڭ ئالقىنى تىزىغا كىرگۈزۈپ ئۇنىڭغا تايىنىدۇ.

ـ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامغا دۇرۇت، سالام يوللاش ۋە تۆت نەرسىدىن پاناھلىق تىلەش ۋاجىپ.

174-بۇ تەشەھھۇتتا يەنى بىرىنچى تەشەھھۇتتا پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامغا دۇرۇت، سالام يوللاش ۋاجىپ بولىدۇ ئۇنىڭ بەزى شەكىللىرنى بىرىنچى تەشەھھۇتتا سۆزلەپ ئۆتتۇق.

175-تۆت ئىشتىن پاناھلىق تىلەشتە مۇناۋاق دەيدۇ: «ئى ئاللاھ! مەن سىلىگە سېغىنىپ جەھەننەمنىڭ ئازابىدىن، قەبىر ئازابىدىن، ھاياتلىق ۋە ماماتلىقنىڭ پىتنىسىدىن، مەسىھ دەججالنىڭ پىتنىسىنىڭ يامانلىقىدىن پاناھلىق تىلەيمەن».

ھاياتلىقنىڭ پىتنىسى دېگەن: ئىنسان ئۆچۈن دۇنيادا يۈز بېرىدىغان پىتنە-پاسات، شەھۋەت، شەك-شۇبھىلەر مەقسەت قىلىندۇ. ماماتلىق پىتنىسىدىن: قەبرىنىڭ ئازابى ۋە ئىككى پەرىشتىنىڭ سوئالى مەقسەت قىلىندۇ. مەسىھ دەججالنىڭ پىتنىسىدىن: دەججالنىڭ قولىدا كۆرىلىدىغان ئادەتتىن تاشقىرى ئىشلاركى بۇنىڭ بىلەن نۇرغۇن كىشىلەرنى ئازدۇرىۋېتىدۇ، نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنىڭ ئىلاھلىق دەۋاسىغا ئەگىشىپ كېتىدۇ.

-سالامدىن كېيىنكى دۇئا.

176-ئاندىن ئۆزى ئۆچۈن قۇرئان-ھەدىستە بايان قىلىنغان خالىغان دۇئالارنى قىلىدۇ، بۇ دۇئالار بەك كۆپ، ئەگەر بۇ دۇئالارنى بىلمىسە، ئۆزىنىڭ دىنى ۋە دۇنيالىق ئىشلىرىغا پايدىلىق بولىدىغان دۇئالارنى قىلسا بولىدۇ.

-سالام ۋە ئۇنىڭ تۇرلىرى.

177-ئاندىن ئوڭ تەرىپىگە ئوڭ مەڭزىنىڭ ئاقلىقى كۆرۈنگۈدەك قايرىلىپ سالام بېرىدۇ، بۇ پەرزدۇر.

178- ئاندىن سول تەرىپىگە سول مەڭزىنىڭ ئاقلىقى كۆرۈنگۈدەك قايرىلىپ سالام بېرىدۇ.

179-ئىمام ئۈنلۈك ئاۋازدا سالام بېرىدۇ.

180-سالامنىڭ يوللىرى بىر قانچە تۈرلۈك بولىدۇ:

بىرىنچى: ئەسسەلامۇ ئەلەيكۇم ۋەرەھمەتۇللاھ ۋەبەرەكاتۇھۇ دەپ ئوڭ تەرىپىگە، ئەسسەلامۇ ئەلەيكۇم ۋەرەھمەتۇللاھ ۋەبەرەكاتۇھۇ دەپ سول تەرەپىگە سالام بېرىدۇ.

ئىككىنچى: ئەسسەلامۇ ئەلەيكۇم ۋەرەھمەتۇللاھ دەيدۇ، ۋەبەرەكاتۇھۇ دېمەيدۇ.

ئۈچىنچى: ئەسسەلامۇ ئەلەيكۇم ۋەرەھمەتۇللاھ دەپ ئوڭ تەرىپىگە، ئەسسەلامۇ ئەلەيكۇم دەپ سول تەرىپىگە سالام بېرىدۇ.

تۆتىنچى: ئوڭ تەرەپكە ئازراق مايىل بولۇپ ئۇدۇللا بىر سالام بېرىدۇ.

مۇسۇلمان قېرىندىشىم! يۇقىرىدا بايان قىلىنغانلىرى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ناماز ئوقۇش قائىدىلىرىدىن ماڭا ئاسان بولغانلىرىنىڭ قىسقارتىلمىسى، بۇنى مەن سىزنىڭ چۈشىنىشىڭىزغا يېقىن بولسۇن دەپ بەك ئېنىق، زېھنىڭىزدا ئورۇنلىشىدىغان، گويياكى كۆزىڭىز بىلەن كۆرۈپ تۇرغاندەك قىلىشقا ئۇرۇندۇم، ئەگەر سىز مەن سىزگە پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ ناماز ئوقۇش قائىدىسىنى سۈپەتلەپ بەرگەندەك ناماز ئوقۇسىڭىز، مەن ئاللاھ تائالادىن سىزنىڭ بۇ نامىزىڭىزنىڭ قوبۇل بولۇشىنى ئۈمىت قىلىمەن، چۈنكى سىز بۇنىڭ بىلەن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ : «مېنىڭ ناماز ئوقۇغۇنىمنى كۆرۈپ تۇرغاندەك ناماز ئوقۇڭلار» دېگەن سۆزىنى ئەملى رويابقا چىقارغان بولسىز.

ئاندىن كېيىن سىز بۇنىڭدىن كېيىن نامازنى ھۇزۇرى دىل، خۇشۇ بىلەن قىلىشقا ئەھمىيەت بېرىشنى ئۇنۇتماڭ، چۈنكى بۇ بەندىنىڭ ئاللاھ تائالانىڭ ئالدىدا تۇرۇشتىكى ئەڭ چوڭ غايىسىدۇر، سىزنىڭ نامىزىڭىز مەن سىزگە سۈپەتلەپ بەرگەن خۇشۇدىن قەلبىڭىزگە ئورنىغان نەرسىنىڭ مىقدارىدا پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ نامىزىنىڭ باراۋىرىدە بولىدۇ. بۇ سىزگە ئاللاھ تائالا «ھەقىقەتەن ناماز ناچار قىلىق، مۇنكەر ئىشلاردىن چەكلەيدۇ» دېگەن ئايەتتە ئىشارەت قىلغان ئۇمىت قىلىنىدىغان نەتىجىنى بېرىدۇ.

ئاخىردا: ئاللاھ تائالادىن بىزدىن بىزنىڭ نامازلىرىمىزنى ۋە باشقا ئەمەللىرىمىزنى قوبۇل قىلىشنى، ئۇنىڭ ساۋابىنى ھېچ كىشىگە مال ۋە ئوغۇللار پايدا يەتكۈزەلمەيدىغان، پەقەت ئاللاھنىڭ دەرگاھىغا پاك قەلب بىلەن كەلگەن ئادەمگىلا پايدا يەتكۈزۈلەيدىغان، بىز ئۆزىگە ئۇچرىشىدىغان قىيامەت كۈنىگە ساقلاپ قويىشىنى سورايمىز. ئالەملەرنىڭ رەببى بولغان ئاللاھقا ھەمدۇ سانالار بولسۇن.

ھەممىدىن توغرىنى ئاللاھ تائالا ياخشى بىلگۈچىدۇر.

مەنبە: شەيخ ئەلبانىنىڭ:"پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ناماز ئوقۇش قائىدىسى" ناملىق كىتابى.

ئەللامە شەيخ مۇھەممەد ناسىرىددىن ئەلبانى رەھىمەھۇللاھنىڭ: "پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ناماز ئوقۇش قائىدىسىنىڭ قىسقارتىلمىسى، تەكبىردىن سالامغىچە گويياكى سەن پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنى كۆرۈپ تۇرغاندەك" ناملىق ئەسىرىدىن ئىلىندى.